

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคก จังหวัดสมุทรสงคราม
ชื่อผู้เขียน	อรวรรณ เกิดจันทร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.สุวันชัย หวนนากลาง
สาขาวิชา	การจัดการการท่องเที่ยว
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ป่าชายเลนคลองโคก จังหวัดสมุทรสงคราม 2) ทดสอบความรู้ความเข้าใจของประชาชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) เปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคก จังหวัดสมุทรสงคราม และ 4) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคก จังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีการศึกษา การวิจัยในครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคก ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาสรุปผลเป็นตาราง โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาสรุปเป็นประเด็นสำคัญ และการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนในชุมชนท้องถิ่นคลองโคก 354 คน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การหาสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาสถิติขั้นสูง ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบค่า T-test และมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test หรือ ANOVA)

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวป่าชายเลนคลองโคก พบว่า ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับดี โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน และการชมวิถีชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น ประกอบกับได้มีการกำหนดแผนงาน จัดกิจกรรมที่ช่วยให้คนในชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ดูแล รักษา แหล่งท่องเที่ยว และที่สำคัญมีการกระจายรายได้ให้กับคนในชุมชน

ท้องถิ่น โดยมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวด้วยสื่อต่างๆ นอกจากนี้ทาง ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนคลองโคนนั้น ต้องการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และผู้ประกอบการ โฮมสเตย์ และรีสอร์ท ต้องการโครงการเกี่ยวกับการรณรงค์การปลูกป่าชายเลนให้มืออย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา การเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคน ทั้ง 5 ด้าน พบว่า 1) ด้านการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา เพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีส่วนร่วมแตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผน เพศ อายุ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงาน เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ อายุ และอาชีพ มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วนร่วมแตกต่างกัน และ 5) ด้านการติดตามและประเมินผล เพศ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา การทดสอบความรู้ความเข้าใจของประชาชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ในภาพรวมคนในชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคน พบว่า ส่วนใหญ่ในภาพรวมคนในชุมชนท้องถิ่นคลองโคนนั้น มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลางในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม ในทุกๆ ด้าน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลน

Thesis Title	The Participation of Local Community in Eco-Tourism Management at Klongkon Mangrove Forest in Samutsongkhram Province.
Author	Orawan Kerdjan
Thesis Advisor	Dr. Suwanchai Hounnaklang
Department	Tourism Management
Academic Year	2013

ABSTRACT

The study aims to 1) Study participation of community leaders and those affiliated with the natural attractions at Klongkon Mangrove Forest in Samutsongkhram Province. 2) Cognitive tests of local people about Eco-tourism. 3) Compare the demographic characteristics of the local people with the participation of communities in the management of Eco-tourism at Klongkon Mangrove Forest in Samutsongkhram Province. And 4) Study the participation of local people in the management of Eco-tourism at Klongkon Mangrove Forest in Samutsongkhram Province.

This research using the qualitative research by means in-depth interviews. Interview those affiliated with Eco-tourism at Klongkon Mangrove Forest. The data obtained from the interviews brought conclude as the table. By means content analysis is a summary of key issues. And quantitative research use Questionnaire survey sample of people in the local community Klongkon 354 people. By using program in data analysis is divided into 2 categories is basic statistical analyzes include Percentage Frequency Mean and Standard Deviation and Advanced statistical analyzes include Independent Samples T-test and F-test or ANOVA.

Regarding the study of participation of community leaders and those affiliated with the attraction Klongkon Mangrove Forest, the study found that all departments concerned have cognitive about Eco-tourism at a good level. By the organizing various activities are consistent with the objectives of Eco-tourism. Which is a mangrove forest resource conservation and a see the lifestyle of people in local communities. In addition, the plan work has defined organizing activities that enables people in local communities participate in conservation, Caring for attraction. And the key has distributed income to people in the local community. Attraction public

relations to tourists with the various media. In addition, The Conservation Center wants the community Learning Center and Home stay and resorts wants project about the campaign mangrove planting provide a continued.

Regarding the comparison of the demographic characteristics of the local people with the participation of communities in the management of Eco-tourism at Klongkon Mangrove Forest in all 5 aspects, the study found that 1) aspects search problem and the cause of the problem gender revenue and duration of lived participate is not different while age education and occupation participate different. 2) aspects planning gender age and duration of lived participate is not different while education occupation and revenue participate different. 3) aspects implementation gender education revenue and duration of lived participate is not different while age and occupation participate different. 4) aspects the beneficiaries age and revenue participate is not different while gender education occupation and duration of lived participate different. And 5) aspects tracking and assessment gender participate is not different while age education occupation revenue and duration of lived participate different. Statistical significant level 0.05

For the results of cognitive tests of local people about Eco-tourism, the study found that in overall most people in the local community have Cognitive about the management Eco-tourism in high level.

For the level of participation of local people in the management of Eco-tourism at Klongkon Mangrove Forest, the study found that most of people in the local community Klongkon have level the participation of the community is medium level in the management of Eco-tourism at Klongkon Mangrove Forest in all aspects.

Keywords: Participation of the community; Management of Eco-tourism; Mangrove forest